

Norme niza 22000 (sigurnost hrane)

Početkom prosinca 2012. godine HZN je izdao novu publikaciju: *Normativni dokumenti niza 22000...*

Saznajte više

Popularne norme

- HRN EN ISO 22000 - Sigurnost hrane
- HRN EN ISO 50001 - Upravljanje energijom
- HRN EN ISO 31000 - Upravljanje rizikom
- HRN ISO 26000 - Društvena odgovornost
- HRN EN ISO 14000 - Upravljanje okolišem
- HRN EN ISO 9000 - Upravljanje kvalitetom

Dobrodošli na web stranicu Hrvatskog zavoda za norme

Hrvatski zavod za norme je neovisna i neprofitna javna ustanova osnovana kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske radi ostvarivanja ciljeva normizacije:

- povećanja razine sigurnosti proizvoda i procesa,
- čuvanja zdravlja i života ljudi te zaštite okoliša,
- promicanja kvalitete proizvoda, procesa i usluga,
- osiguranja svrsishodne uporabe rada, materijala i energije,
- poboljšanja proizvodne učinkovitosti,
- ograničenja raznolikosti, osiguranja spojivosti i zamjenjivosti te
- otklanjanja tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

Više o nama

Vijesti i najave

Nacrti nacionalnih dodataka za eurokodove
30.04.2013

Seminar - Kako se dobiva certifikat za poljoprivrednu proizvodnju?

10.04.2013

SEMINAR

Najava europske konferencije za mala i srednja poduzeća

08.04.2013

NAJAVA

Redoviti godišnji pregled sustava upravljanja kvalitetom i samoocjenjivanje rada nacionalnog normirnog tijela

Norme za prometne znakove
18:2002

OBAVJEŠT

Radionica "Norme – velike prednosti i male troškove"

08.02.2013

RADIONICA

Novo hrvatske norme na hrvatskom jeziku HRN ISO 1998-2:2012

21.12.2012

NOVOST

Nove mrežne stranice Hrvatskoga zavoda za norme

Kutak za MSP-ove

Kutak za male i srednje velike tvrtke

Katalog hrvatskih norma

Pretraživanje kataloga i projekata

Prkaži sve

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 5. 2013.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802 Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 60 95 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Miran Škerl, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Tea Havranek, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Miran Škerl
Lektura:	Lana Hudeček
Korektura:	Sandra Knežević, Kristina Prevendar
Grafička obrada naslovnice:	Gaea studio d.o.o.
Grafička priprema:	Gaea studio d.o.o.
Izlazi:	dvomjesečno
Uređenje zaključeno:	2013-04-30

Opremu tekstova obavlja uredništvo.

Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme.

Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normiranih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U ovome broju HZN e-glasila možete pročitati o Trokut test danima 2013 – Hrvatska o inovacijama u svijetu u području razornih i nerazornih ispitivanja i prenošenju informacija stručnjacima u regiji putem prezentacija, seminara i radionica kao i o izdanju knjige Zakonodavstvo Europske unije za industrijske proizvode.

Možete pročitati i naše stalne priloge o aktivnostima HZN-a i tehničkih odbora HZN-a (HZN/TO) te obavijesti o članovima HZN-a. Tu su i obavijesti o novim hrvatskim normativnim dokumentima na hrvatskome jeziku.

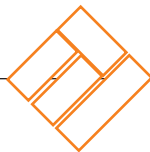
Ističemo izvještaj o skupovima Infrastruktura kvalitete – Svijet po mjeri te kratki prikaz i obavijest o novim mrežnim stranicama Hrvatskoga zavoda za norme.

U rubrici *Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija* u ovome broju donosimo prikaze dviju ETSI-jevih radionica, osmoj radionici na temu sigurnosti i petoj radionici na temu inteligentnih transportnih sustava.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 2/2013

Proslov	2
Zakonodavstvo Europske unije za industrijske proizvode	4
Trokut test dani 2013 – Hrvatska	4
Novosti iz HZN-a	
• Članovi Hrvatskog zavoda za norme	5
• Nove mrežne stranice Hrvatskoga zavoda za norme	6
• Infrastruktura kvalitete – Svijet po mjeri	7
Novosti iz HZN/TO	
• Novi hrvatski normativni dokument (na hrvatskome jeziku)	8
• HRN ISO 1998-5:2013 , <i>Naftna industrija – Nazivlje – 5. dio: Prijevoz, skladištenje i distribucija (ISO 1998-5:1998+Cor.1:1999)</i>	8
• HRN ISO 1998-7:2013 , <i>Naftna industrija – Nazivlje – 7. dio: Razni nazivi (ISO 1998-7:1998)</i>	8
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
ETSI	
• Osmi ETSI-jeva radionica na temu sigurnosti	9
• Peta ETSI-jeva radionica na temu inteligentnih transportnih sustava (ITS)	9

Naslovnica: *Nove mrežne stranice Hrvatskoga zavoda za norme*
 HZN Oglasnik za normativne dokumente (A001-A126)

ISSN 1847-4217

Zakonodavstvo Europske unije za industrijske proizvode

Republika Hrvatska uskoro će postati 28. članica EU-a i morat će ne samo primjenjivati zakonodavstvo EU-a, već će biti u prilici da sudjeluje i u njegovu stvaranju. Najbolji način za ostvarivanje vlastitih interesa i jačanje konkurentnosti domaće industrije je aktivan doprinos svih interesnih skupina stvaranju zakonodavstva EU-a i europskih norma.

Knjiga „Zakonodavstvo Europske unije za industrijske proizvode” je objedinila u jednu logičku povezanu cjelinu povijesti stvaranja Europske unije, osnivanje i razvoj institucijskog sustava, zakonodavstvo starog i novog pristupa Europske unije i infrastrukturu kvalitete za njegovu primjenu.

Budući da na tržištu ne postoji literatura koja ovako opsežno područje obrađuje u jednoj cjelini, knjiga „Zakonodavstvo Europske unije za industrijske proizvode”

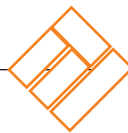

predstavlja vrijedan doprinos u potpori razumijevanju i pravilnoj primjeni zakonodavstva Europske unije za industrijske proizvode i trajno koristan materijal u razumijevanju osnovnih načela europskog zakonodavstva, bez obzira na njegove česte izmjene i dopune.

Knjiga se može naručiti na e-adresi:

zvonko.bencic@fer.hr

ili na mob. 098/909-7964

Trokut test dani 2013 – Hrvatska

Dana 4. ožujka 2013. godine (ponedjeljak) održan je u Buzinu pokraj Zagreba prvi godišnji seminar i radionica pod nazivom *Trokut test dani 2013 – Hrvatska* u organizaciji ugledne međunarodne tvrtke Trokut Test Group.

Najvažniji zadatak te tvrtke praćenje je inovacija u svijetu u području razornih i nerazornih ispitivanja i prenošenje informacija stručnjacima u regiji putem prezentacija, seminara i radionica.

Seminar je vodio g. Himzo Musemić, voditelj prodaje tvrtke, koji je zamolio dr.sc. Vjeru Krstelj, predsjednicu *Hrvatskoga društva za kontrolu bez razaranja* (HDKBR) da otvori skup. U kratkome uvodnom izlaganju dr. sc. Vjera Krstelj pohvalila je inicijativu za održavanje ovakvog seminara i zaželjela mu uspjeh te je nakon toga (zbog obveza na fakultetu) morala napustiti skup.

Nakon uvodnoga govora dr. Krstelj s izlaganjem je nastavio g. Himzo Musemić koji je prisutnima pobliže predstavio tvrtku Trokut Test Group.

Slijedilo je izlaganje pojedinih predstavnika tvrtki i to prema sljedećem rasporedu:

- tvrtka Duerr NDT (Njemačka), predstavnik Hans-Ulrich Poehler (računalna radiografija)
- tvrtka Eddyfi (Kanada), predstavnik Nathan Decourcelle – Ectane (kontrola bez razaranja u ispitivanju cijevi i ravnih površina)
- tvrtka Dakota (SAD), predstavnik Mustafa Gladan (ultrazvučni ručni uređaji)
- tvrtka Phoenix (V. Britanija), predstavnik Mustafa Gladan (ultrazvučni skeneri)
- tvrtka Technology Design (V. Britanija), predstavnik Mark Nel (novi pristupi u ispitivanju ultrazvukom).

Prije stanke za ručak predstavnik Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) pozdravio je sve sudionike skupa. Prikazana je prezentacija od 20-ak sličica kojom su prisutni upoznati o nastanku HZN-a, o tome koja je

temeljna zadaća nacionalne normizacijske ustanove, koji su njezini ciljevi i zadaci, objašnjeno je što su to normizacija i norme te čime se bave članovi tehničkoga odbora HZN/TO 135, *Nerazorno ispitivanje*. Pozvani su predstavnici tvrtka koje još nisu članovi HZN-a da se raspitaju o uvjetima članstva te je rečeno da im se u tome može pomoći potrebnim informacijama.

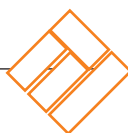
Nakon rasprave i jednosatnoga odmora nastavljeno je s izlaganjem prema ovome rasporedu:

- tvrtka Hirox (Japan), predstavnik Emillien Leonthard (nova generacija 3D video elektronskoga mikroskopa)
- SDT (Njemačka), predstavnik Haris Trobradović (uređaji za otrivanje propusnosti)
- Instron (Njemačka), predstavnik Tamas Leitner (strojevi za mehaničko ispitivanje).

Nakon održanih prezentacija, uslijedila su različita pitanja, a sudionicima je omogućeno razgledavanje uređaja, uzimanje kataloga proizvoda i rukovanje uređajima.

Skup je završio u kasnim poslijepodnevima. Organizatori su bili zadovoljni odazivom i upitima potencijalnih korisnika njihovih sofisticiranih uređaja. Seminar i radionica pružili su niz zanimljivih podataka iz područja NDT-a i otvorili neka nova područja. Susreo sam stručnjake iz područja termografije koji su zainteresirani za tješnju suradnju s HZN-om u području obuke, održavanja seminara i razmjene informacija iz područja primjene termografije i u građevinarstvu, što bi bilo korisno i za neke druge tehničke odbore u HZN-u.

D. Čehulić

Novosti iz HZN-a

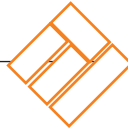
Članovi HZN-a

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja travnja 2013. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* nastavak je tablice objavljene u HZN e-glasilo br. 1/2013.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe :	Ukupno članova 2012-12-31	Odluka UV-a 2013-04-26	Ukupno članova
Promatrački članovi			
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	20	2	21
Fizičke osobe - pojedinci	1	0	0
Redoviti članovi:			
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	291	5	284
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ust. i slično	28	1	29
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	0	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – struk. komore ili udr.	4	0	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	18	0	18
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	2	0	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	25	0	25
Fizičke osobe – pojedinci	40	0	40
Obrt – fizičke osobe	16	1	16
Ukupno redovnih članova	426	7	420
Ukupno redovnih i promatračkih članova	447	9	441
Odustaju	0	15	0
Tijelo državne uprave	51	0	51

Novosti iz HZN-a

Popis članstva nastavak je ranije objavljenog popisa u HZN Glasilima 1-6/2006, 1-5/2007, 1-6/2008, 1-6/2009, 1-4/2010, 1-5/2011, 5/2012 i 6/2012

Vrsta članstva: REDOVITO ČLANSTVO:

PRAVNE OSOBE KOJE OSTVARUJU DOBIT

- 280. BAUMIT CROATIA d.o.o., Zagreb
- 281. FERRIERA VALSABBIA d.o.o., Zagreb
- 282. HROTE - Hrvatski operator tržišta energije d.o.o., Zagreb
- 283. PETREL TEHNOLOGIJA d.o.o., Zagreb
- 284. POLIROL d.o.o., Zagreb

PRAVNE OSOBE KOJE NE OSTVARUJU DOBIT – JAVNE USTANOVE

- 29. ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o. Podružnica Vodoopskrba i odvodnja, Zagreb

OBRT - FIZIČKE OSOBE

- 16. GME uslužni obrt vl. Davor Vrbanek, Sunja

Vrsta članstva: PROMATRAČKO ČLANSTVO:

PRAVNE OSOBE KOJE OSTVARUJU DOBIT

- 20. KAGOR d.o.o., Zagreb
- 21. PROJEKTI BIRO SPLIT d.o.o. projektiranje i inženjering, Split

ČLANOVI KOJI ODUSTAJU OD ČLANSTVA:

- 1. ACO građevinski elementi d.o.o., Zagreb
- 2. AUTOCESTA RIJEKA - ZAGREB d.d., Zagreb
- 3. BIOELEKTRONIKA d.o.o., Zagreb
- 4. ITAS - PRVOMAJSKA d.d., Ivanec
- 5. JT INTERNATIONAL ZAGREB d.o.o., Zagreb
- 6. KAMEN SIRAČ d.d., Sirač
- 7. KONČAR - NISKONAPONSKE SKLOPKE I PREKIDAČI d.o.o., Zagreb
- 8. LEKO - BIRO d.o.o., Slavonski Brod
- 9. MARASKA d.d., Zadar
- 10. MBU d.o.o., Zagreb
- 11. RAČUNALNI OBRT INIT, Zagreb
- 12. TEH - PROJEKT INŽENJERING d.o.o., Rijeka
- 13. TEŽ TRGOVINA d.o.o., Zagreb
- 14. VP PLAN d.o.o., Zagreb
- 15. Vinko Zlatko Plečko, Sesevski Kraljevac

Nove mrežne stranice Hrvatskoga zavoda za norme

Hrvatski zavod za norme (HZN) krajem mjeseca travnja (točno dan prije zaključenja ovog broja HZN glasila) objavio je svoje nove mrežne stranice. Ako ste u to vrijeme bili na našim stranicama, vjerojatno ste naišli na neke probleme i imali određenih poteškoća u informiranju i pretraživanju naših stranica. Ovom prigodom se još jednom ispričavamo zbog toga, a nedostatke i ažuriranje nekih podataka obaviti ćemo u najskorije vrijeme.

U sklopu projekta osuvremenjivanja i izrade novih mrežnih stranica, analiziralo se stanje te su se nakon toga osvežile stranice HZN-a, strukturno i sadržajno, izradom i implementacijom novoga, suvremenog dizajna i nekih novih sadržaja.

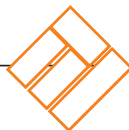
Web stranice HZN-a dijelom su statički HTML, a dijelom dinamički generirane. Dinamički se generira, naprimjer, katalog norma izravno od strane Lotus Domina (Lotus Domino upotrebljava se za upravljanje dokumentima i korisničku suradnju).

S obzirom da je zbog prijašnje arhitekture sustava nadogradnja ili pokretanje novih usluga (sadržaja) prema članovima ili javnosti bila otežana, ovim projektom trebala se olakšati implementacija mogućih budućih nadogradnji.

Jedan od ciljeva je i pokretanje novih usluga i sadržaja usmjerenih prema članovima, javnosti i specifičnim (određenim) zainteresiranim stranama, što će se realizirati u budućnosti. Također ćete primijetiti i dosta novih stranica koje su u izradi. Uskoro će i one biti dovršene. Molimo vas stoga za strpljenje i ako imate konstruktivne prijedloge i ideje o određenim sadržajima, za koje smatrate da bi ih bilo zgodno uvrstiti, molimo vas da nam se javite. Bit ćemo zahvalni na takvoj suradnji i sa zadovoljstvom ćemo razmotriti vaše ideje.

Redizajn, osvježanje i modernizaciju HZN-ovih mrežnih stranica obavio je projektni tim, koji su sačinjavali suradnici HZN-a, i u suradnji s vanjskom tvrtkom Globaldizajn d.o.o. Cjelokupan projekt vodio je Vladimir Jaram, voditelj Odsjeka za izdavaštvo u HZN-u. Predviđeni vremenski okvir za završetak ovoga projekta bio je cca šest mjeseci.

V. Jaram

Infrastruktura kvalitete - Svijet po mjeri

Jednodnevni skupovi *Infrastruktura kvalitete* i predstavljanje novoga časopisa *Svijet po mjeri* održani su 26. veljače 2013. godine u Županijskoj komori HGK-a u Splitu i 7. ožujka 2013. godine u Županijskoj komori HGK-a u Puli.

Skupu u Splitu prisustvovalo je tridesetak sudionika iz raznih djelatnosti županije (građevinska industrija, instituti, fakulteti i dr.). Moderator skupa bio je g. Trpimir Župić, predstavnik Hrvatske gospodarske komore (HGK) iz Zagreba (direktor Centra za kvalitetu pri HGK-u).

Prvo izlaganje imao je predstavnik Državnoga zavoda za mjeriteljstvo (DZM), g. Ante Matrljan koji je predstavio Zavod, dao kratku povijest njegova osnivanja te objasnio njegovu ulogu i djelatnosti koje obuhvaća.

Drugo izlaganje bilo je iz područja normizacije i u njemu je predstavljeno Hrvatski zavod za norme (HZN). U sažetoj prezentaciji dat je kratki pogled nastanka Zavoda, istaknuto njegovo članstvo u europskim i međunarodnim organizacijama, objašnjena važnost norma i normizacije te upućen poziv prisutnima da svojim pitanjima pomognu u pojašnjavanju što dobivaju članstvom u HZN-u.

Treće izlaganje održao je predstavnik Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) g. Vladimir Mucko koji je dao prikaz nastajanja i koncept akreditacije.

Na kraju skupa je prof. Zvonimir Jakobović, član uredništva časopisa, predstavio novi časopis *Svijet po mjeri* (koji izdaje *Hrvatsko mjeriteljsko društvo – HMD*). Časopis okuplja autore iz niza područja koja se međusobno prepliću a to su: mjeriteljstvo, normizacija, ispitivanje, akreditacija i ocjenjivanje sukladnosti. Svi sudionici dobili su primjerak časopisa te su pozvani da se na njega pretplate i budu njegovi redoviti čitatelji i suradnici.

Desetak dana kasnije održan je sličan skup u Puli kojemu je prisustvovalo šesnaestak sudionika iz različitih djelatnosti županije (Brodogradilište Uljanik, Kamen Pazin i dr.). Moderator skupa bio je također g. Trpimir Župić, predstavnik HGK-a iz Zagreba, a domaćin skupa bio je ovoga puta g. Damir Sirotić, tajnik Županijske komore Pula.

Predstavnici domaćega tiska i televizije zamolili su g. Župića i g. Ismara Avdagića (ravnatelja Državnoga zavoda za mjeriteljstvo – DZM-a) izjave za javnost.

Nakon toga prvo je izlaganje održao ravnatelj DZM-a, g. Ismar Avdagić, koji je predstavio Zavod, dao kratak historijat nastanka te ulogu i djelatnosti koje Zavod pokriva.

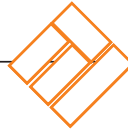
Drugo izlaganje imao je predstavnik Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) koji je u nešto proširenoj prezentaciji predstavio Zavod i ponovio sadržaj prezentacije izvedene u Splitu. Na kraju prezentacije prisutni sudionici, predstavnici Brodogradilišta Uljanik, javili su se pitanjima i željom za aktivno sudjelovanje u radu tehničkih odbora HZN-a.

Treće izlaganje održao je predstavnik Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) g. Mladen Vrebčević (načelnik odjela u HAA-u) koji je govorio o akreditaciji općenito, između ostaloga i u svjetlu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Na kraju, g. Mladen Jakovčić, glavni urednik časopisa *Svijet po mjeri*, predstavio je i na ovome skupu novi stručni časopis, te pozvao prisutne da se pretplate i budu njegovi redoviti čitatelji i suradnici.

Skup je zatvorio g. Župić koji je zahvalio domaćinu na organizaciji te istaknuo da je skup u potpunosti ispunio očekivanja. Jedina primjedba bila je da se skupu nisu stigli odazvati mnogi subjekti kojima je bio upućen poziv. Pretpostavka je da se je termin sastanka ovoga puta poklopio s nekim drugim događanjima, kojih je u Puli ovih dana bilo podosta.

D. Čehulić

Novi hrvatski normativni dokumenti (na hrvatskome jeziku)

HRN ISO 1998-5:2013, *Naftna industrija – Nazivlje – 5. dio: Prijevoz, skladištenje i distribucija (ISO 1998-5:1998+Cor.1:1999)*

Hrvatska norma HRN ISO 1998-5:2013 prijevod je englesko-francuske verzije međunarodne norme ISO 1998-5:1998 i ispravka englesko-francuske verzije međunarodne norme ISO 1998-5:1998/Cor.1:1999, a objavljuje se kao trojezično izdanje na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku. Izvorni tekst norme pripremio je tehnički odbor ISO/TC 28, *Petroleum products and lubricants*, podobor SC 1, *Terminology*.

Norma HRN ISO 1998 pod zajedničkim naslovom *Naftna industrija – Nazivlje*, sastoji se od sljedećih dijelova:

- 1. dio: Sirovine i proizvodi
- 2. dio: Svojstva i ispitivanja
- 3. dio: Istraživanje i proizvodnja
- 4. dio: Rafinerijska prerada
- 5. dio: Prijevoz, skladištenje i distribucija
- 6. dio: Mjerenje
- 7. dio: Razni nazivi
- 99. dio: Općenito i indeks

Ovaj dio norme HRN ISO 1998 sastoji se od popisa istovrijednih naziva na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku koji se upotrebljavaju u naftnoj industriji u području prijevoza, skladištenja i distribucije, s odgovarajućim definicijama na svim trima jezicima. U normi HRN ISO 1998-5:2013 navode se nazivi koji se odnose na prijevoz, skladištenje i distribuciju.

Norma HRN ISO 1998 namijenjena je onomu dijelu naftne industrije koji se bavi sirovom naftom i naftnim proizvodima, tj. svim radnjama koje se pojavljuju od proizvodnoga polja do krajnjega korisnika. Ona nije predviđena za naftnu opremu niti za bilo koje radove na terenu. Međutim definirani su neki dijelovi opreme te neke istraživačke i proizvodne radnje.

Ovo prvo izdanje norme HRN ISO 1998-5 zajedno s dijelom norme HRN ISO 1998-99 kada on bude objavljen te s normama HRN ISO 1998-1:2012 i HRN ISO 1998-2:2012, HRN ISO 1998-3:2013, HRN ISO 1998-4:2013, HRN ISO 1998-6:2006 i HRN ISO 1998-7:2013 ukida i zamjenjuje norme HRN ISO 1998-1:1998 i HRN ISO 1998-2:1998. Svi dijelovi zajedno čine potpuno prerađenu normu s novim razredbenim sustavom za sve nazive dane u normama HRN ISO 1998-1:1998 i HRN ISO 1998-2:1998 koji su raspodijeljeni u svim dijelovima novih izdanja i uz dodavanje novih naziva.

Hrvatski tekst norme HRN ISO 1998-5:2013 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 28, *Naftni proizvodi i maziva*, Hrvatskoga zavoda za norme. Norma je objavljena kao trojezično izdanje na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku i može se kupiti po cijeni od 270 kn a za članove Hrvatskog zavoda za norme cijena je 216 kn.

M. Broketa

HRN ISO 1998-7:2013, *Naftna industrija – Nazivlje – 7. dio: Razni nazivi (ISO 1998-7:1998)*

Hrvatska norma HRN ISO 1998-7:2013 prijevod je englesko-francuske verzije međunarodne norme ISO 1998-7:1998 a objavljuje se kao trojezično izdanje na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku. Izvorni tekst norme pripremio je tehnički odbor ISO/TC 28, *Petroleum products and lubricants*, podobor SC 1, *Terminology*.

Norma HRN ISO 1998 pod zajedničkim naslovom *Naftna industrija – Nazivlje*, sastoji se od sljedećih dijelova:

- 1. dio: Sirovine i proizvodi
- 2. dio: Svojstva i ispitivanja
- 3. dio: Istraživanje i proizvodnja
- 4. dio: Rafinerijska prerada
- 5. dio: Prijevoz, skladištenje i distribucija
- 6. dio: Mjerenje
- 7. dio: Razni nazivi
- 99. dio: Općenito i indeks

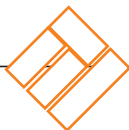
Ovaj dio norme HRN ISO 1998 sastoji se od popisa istovrijednih naziva na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku koji se upotrebljavaju u naftnoj industriji, s odgovarajućim definicijama na svim trima jezicima, a koji se određeno ne tiču niti jedne od šest kategorija ostalih dijelova ove međunarodne norme. U normi HRN ISO 1998-7:2013 navode se nazivi koji se odnose na automobile, nazivi koji se odnose na maziva i razni nazivi.

Norma HRN ISO 1998 namijenjena je onomu dijelu naftne industrije koji se bavi sirovom naftom i naftnim proizvodima, tj. svim radnjama koje se pojavljuju od proizvodnoga polja do krajnjega korisnika. Ona nije predviđena za naftnu opremu niti za bilo koje radove na terenu. Međutim definirani su neki dijelovi opreme te neke istraživačke i proizvodne radnje.

Ovo prvo izdanje norme HRN ISO 1998-7 zajedno s dijelom norme HRN ISO 1998-99 kada on bude objavljen te s normama HRN ISO 1998-1:2012 i HRN ISO 1998-2:2012, HRN ISO 1998-3:2013, HRN ISO 1998-4:2013, HRN ISO 1998-5:2013 i HRN ISO 1998-6:2006 ukida i zamjenjuje norme HRN ISO 1998-1:1998 i HRN ISO 1998-2:1998. Svi dijelovi zajedno čine potpuno prerađenu normu s novim razredbenim sustavom za sve nazive dane u normama HRN ISO 1998-1:1998 i HRN ISO 1998-2:1998 koji su raspodijeljeni u svim dijelovima novih izdanja i uz dodavanje novih naziva.

Hrvatski tekst norme HRN ISO 1998-7:2013 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 28, *Naftni proizvodi i maziva*, Hrvatskoga zavoda za norme. Norma je objavljena kao trojezično izdanje na hrvatskome, engleskome i francuskome jeziku i može se kupiti po cijeni od 215 kn, a za članove Hrvatskog zavoda za norme cijena je 172 kn.

M. Broketa

Osma ETSI-jeva radionica na temu sigurnosti

Radionica je držana 16. i 17. siječnja 2013. u ETSI-jevu sjedištu u Sophiji Antipolis u Francuskoj.

Prisustvovalo joj je 160 stručnjaka među kojima su bili i predstavnici ETSI-ja, CEN-a, CENELEC-a, Europske komisije, ENISA-e (Europska agencija za mrežnu i informacijsku sigurnost), ITU-T-a, ISO-a te privatnoga sektora, vlada i sveučilišta.

Razmijenjena su iskustva i rezultati iz različitih područja sigurnosti kao što su privatnost, internetska sigurnost, zaštita, sigurnost u oblaku, pametne mreže, mobilnost, M2M (Machine to Machine), razvoj i istraživanje te realni sektor u industriji.

Radionica je tematski bila podijeljena na slijedećih sedam tematskih cjelina: međunarodna normizacija, CEN/CENELEC-ova normizacija, M2M i sigurnost pametnih mreža, sigurnost mobilnih mreža, sigurnost inteligentnih transportnih sustava (ITS-a), privatnost i oblak te ispitivanje sigurnosnih rješenja.

Unutar ETSI-jeva ICT sektora provode se aktivnosti povezane sa sigurnošću u velikome broju tehničkih tijela kao što su: mreže sljedeće generacije (NGN), mobilne/bežične komunikacije (GSM/UMTS, TETRA, DECT...), elektronički potpisi i infrastruktura (ESI), zakonito presretanje (LI) i zadržavanje podataka (DR), pametne kartice, komunikacije M2M, metode ispitivanja i specifikacije (MTS), komunikacija u hitnim slučajevima / javna sigurnost, RFID (radiofrekvencijska identifikacija), inteligentni transportni sustavi (ITS), raspodjela kvantnoga ključa (QKD), upravljanje identitetom i pristupom za mreže i servise (INS), pokazatelji informacijske sigurnosti (ISI).

U okviru normizacijske suradnje na svjetskoj razini ETSI u pitanjima sigurnosti tijesno surađuje s europskim i međunarodnim normizacijskim organizacijama (ENISA, CEN/CENELEC, ITU, ISO), Europskom komisijom i drugim aktivnim sudionicima normizacijskoga procesa.

Prezentacije i detalji s radionice dostupni su na ETSI-jevoj mrežnoj stranici www.etsi.org/securityworkshop

Peto izdanje dokumenta „ETSI Security White Paper“, u kojemu su navedeni rezultati rada ETSI-ja u području sigurnosti te popis objavljenih normizacijskih dokumenata dostupni su na mrežnoj stranici www.etsi.org/securitywhitepaper

B. Burazer

Peta ETSI-jeva radionica na temu inteligentnih transportnih sustava (ITS)

Radionica je održana u Beču 5. i 6. veljače 2013., a suorganizatori su bile tvrtke AustriaTech, ASFINAG i Kapsch TrafficCom. Cilj radionice bio je predstaviti prvu reviziju normizacijskoga paketa za kooperativne ITS sustave. Sukladno zahtjevima postavljenim u mandatu Europske komisije broj M/453, prva revizija sadržava minimalni broj normi koje su razvili CEN i ETSI, a koje se odnose na interoperabilnost,

Važniji su zaključci s radionice:

- nužna je koordinacija među svim dionicima normizacijskoga procesa
- norme su nužan preduvjet za osiguranje jedinstvenoga europskog prometnog područja
- primjena se očekuje u 2015. godini
- prednost treba dati izradi norma koje su zaista nužne
- detaljno ispitivanje različitih scenarija preduvjet je pouzdanosti i sigurnosti konačne izvedbe
- provjera interoperabilnosti ključan je element za uspjeh
- kooperativni inteligentni sustavi temelj su realizaciji tzv. pametnih gradova
- pristup mreži mora biti omogućen neovisno o operatoru.

U sljedećoj reviziji u norme će biti uključene dodatne funkcije koje će podržavati puno složenije prometne situacije kao što su izbjegavanje sudara, upozorenje pred križanjima, upravljanje prometom na temelju komunikacija između vozila te između vozila i cestovne infrastrukture.

B. Burazer